

prima instanță: C. Vîrlan

dosarul nr. 2ra-1569/17

instanța de apel: M. Ciugureanu, A. Minciuna, L. Popova

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță, Oleg Sternioală

Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Companiei de asigurări „Garanție” societate pe acțiuni, avocatul Veaceslav Jarovlea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de asigurări „Garanție” societate pe acțiuni împotriva lui Adrian Lebedindschi cu privire la întoarcerea executării și încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție” societate pe acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, municipiul Chișinău din 21 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 12 septembrie 2014, CA „Garanție” SA a depus în Judecătoria Buiucani mun. Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva lui Adrian Lebedindschi cu privire la întoarcerea executării și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2010 a fost încasată de la CA „Garanție” SA în beneficiul lui Adrian Lebedindschi dobânda de întârziere în sumă de 88238,26 lei.

Menționează că, în baza titlului executoriu nr. 2-653/10 din 27 octombrie 2010, executorul judecătoresc Snejana Anati a încasat de la CA „Garanție” SA dobânda de întârziere în sumă de 88238,26 lei, fapt confirmat prin ordinele incaso nr.12 din 06 decembrie 2010 și nr. 13 din 07 decembrie 2010.

Sușține că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 februarie 2013 a fost casată hotărârea primei instanțe în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 88238,26 lei și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Afirmă că, la data de 03 mai 2013, a înaintat executorului judecătoresc Snejana Anati o cerere, prin care a solicitat restituirea tuturor sumelor încasate cu

titlu de dobândă de întârziere, iar la data de 05 iunie 2013, ultimul, prin ordinul de plată nr. 108, a restituit dobânda de întârziere în sumă de 25564,03 lei, restul fiind eliberat lui Adrian Lebedinski. Astfel, Adrian Lebedinski trebuie să restituie CA „Garanție” SA dobânda de întârziere în sumă de 62674,23 lei.

Relevă că, la data de 06 septembrie 2014, pârâtul a recepționat pretenția, care a rămas fără răspuns.

Solicită încasarea de la pârât a sumei de 62674,23 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 08 mai 2015 cauza a fost strămutată în Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău pentru examinare conform competenței jurisdicționale.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 21 martie 2016 acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 a fost respins apelul declarat de către CA „Garanție” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 16 iunie 2017, reprezentantul CA „Garanție” SA, avocatul Veaceslav Jarovlea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii, cu încasarea de la intimat a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel.

Menționează că, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că, speța dată se încadrează în prevederile art. 160 din Codul de executare.

Susține că, în baza hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 27 octombrie 2010 și din materialele cauzei se constată că, intimatul a primit despăgubirea de asigurare în mărime de 350000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului cauzat sănătății.

Afirmă că, conform art. 160 din Codul de executare, recurenta nu este în drept să solicite restituirea prejudiciului cauzat sănătății în mărime de 350000 lei, iar ce ține de dobânda de întârziere în mărime de 88238,26 lei, aceasta nu poartă un caracter compensatoriu destinat restabilirii sănătății, ci este numai sancțiune pentru folosirea mijloacelor bănești străine conform art. 619 din Codul civil.

Relevă că, dobânda de întârziere prevăzută de art. 619 din Codul civil reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine.

Mai relevă că, dobânda prevăzută de art. 619 din Codul civil are un caracter de sancțiune și se aplică doar pentru perioada în care debitorul se află în întârziere și, prin urmare, noțiunea „dobândă de întârziere” nu este echivalentă cu noțiunea „prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății”.

Consideră că, instanța de apel a interpretat eronat legea – art. 160 din Codul de executare, ignorând totalmente prevederile art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul civil și ale art. 159 din Codul de executare, care se aplică în speță.

Invocă că, intimatul deține dobânda de întârziere în sumă de 62674,23 lei, încasată fără temei legal, or, conform art. 1389 alin. (1) din Codul civil, persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Menționează că, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că, sumele indicate au fost folosite de intimat tot în vederea restabilirii sănătății precare și traumatismelor suferite ca consecință a survenirii cazului asigurat.

Susține că, recurenta a achitat intimatului limita maximală prevăzută de Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Afirmă că, instanțele judecătorești au depășit limitele răspunderii asigurătorului stabilite în art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea enunțată, lăsând în proprietatea intimatului dobânda de întârziere în mărime de 62674,23 lei.

Relevă că, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel precum că, dobânda de întârziere reprezintă în sine o parte aferentă a indemnizației de asigurare, or, după cum a fost stabilit despăgubirea, de fapt, nu a fost plătită în termen, ceea ce a și generat încasarea dobânzii.

Invocă că, în art. 25 din Legea enunțată (în redacția în vigoare la data producerii accidentului) sunt exhaustiv enumerate sumele care intră în despăgubire în cazul vătămării corporale, iar dobânda de întârziere nu reprezintă în sine o parte aferentă a indemnizației de asigurare, după cum a considerat eronat instanța de apel.

Consideră că, aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și, anume, dreptul de proprietate asupra sumei de 62674,23 lei, care urma să fie încasată de la intimat în folosul recurenteii.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 30 august 2017 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 27 octombrie 2010 au fost încasate de la CA „Garanție”

SA în beneficiul lui Adrian Lebedinschi suma de 350000 lei, cu titlu de prejudiciu material, penalitatea de întârziere în sumă de 63000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 88238,26 lei.

În baza titlului executoriu nr. 2-653/10 din 27 octombrie 2010, executorul judecătoresc Snejana Anati a încasat de la CA „Garanție” SA dobânda de întârziere în sumă de 88238,26 lei, fapt confirmat prin ordinele incaso nr. 12 din 06 decembrie 2010 și nr. 13 din 07 decembrie 2010.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2012 a fost admis apelul declarat de către CA „Garanție” SA, casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretențiilor lui Adrian Lebedinschi înaintate împotriva CA „Garanție” SA și emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 februarie 2013 a fost admis recursul declarat de către Adrian Lebedinschi, casată integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării dobânzii de întârziere în sumă de 88238,26 lei și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, în rest hotărârea primei instanțe fiind menținută.

De asemenea, s-a constatat că, la data de 03 mai 2013, CA „Garanție” SA a înaintat executorului judecătoresc Snejana Anati o cerere, prin care a solicitat restituirea tuturor sumelor încasate cu titlu de dobândă de întârziere, iar la data de 05 iunie 2013, ultimul, prin ordinul de plată nr. 108, a restituit dobânda de întârziere în sumă de 25564,03 lei.

Prin pretenția nr. 384 din 07 august 2014 CA „Garanție” SA a solicitat lui Adrian Lebedinschi restituirea sumei de 62674,23 lei, încasată cu titlu de dobândă de întârziere, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, CA „Garanție” SA a solicitat încasarea de la Adrian Lebedinschi a sumei de 62674,23 lei și a cheltuielilor de judecată.

Instanțele judecătorești, fiind investite cu judecarea prezentei cauze, au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este una întemeiată și legală.

Conform art. 159 din Codul de executare, instanța de apel sau instanța de recurs este obligată să dispună întoarcerea executării dacă, examinând apelul sau recursul, anulează hotărârea instanței de fond cu adoptarea unei noi hotărâri prin care respinge parțial sau integral acțiunea ori adoptă o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol. În cazul în care instanța de apel sau de recurs nu a dispus întoarcerea executării, pârâtul poate înainta o acțiune în condițiile art.158 din prezentul cod.

Conform art. 160 din Codul de executare, nu se admite întoarcerea executării în pricinile de încasare a pensiei de întreținere, de reparare a prejudiciului cauzat

prin schilodire sau prin altă vătămare a sănătății, precum și prin pierderea întreținătorului, cu excepția cazurilor când hotărârea anulată a fost întemeiată pe informații sau pe documente false prezentate de reclamant.

Din materialele dosarului și, anume, din raportul de expertiză medico-legală nr. 2933/D, întocmit la data de 12 noiembrie 2008 de către expertul medic legist, Chiril Corbu, șeful Secției clinice a Centrului de medicină legală al Ministerului Sănătății rezultă că, în urma efectuării expertizei medico-legale a lui Adrian Lebedinschi, conform documentației medicale prezentate, Adrian Lebedinschi are dezmembrare incompletă a gambei stîngi în treimea medie proximală; fractura deschisă tip 2 Gostilo-Andersen în treimea medie a gambei drepte; șoc traumatic grad 2, leziuni care sunt de violență, cauzate în rezultatul acțiunii traumatice de obiect dur contondent, ca vechime, pot data timpului și circumstanțelor indicate în ordonanță și se califică ca vătămări grave periculoase pentru viața omului.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanțele judecătorești corect au concluzionat că, speța dată se încadrează în prevederile art. 160 din Codul de executare, or, careva circumstanțe sau împrejurări, care ar stabili că, hotărârea anulată a fost întemeiată pe informații sau pe documente false nu au fost stabilite.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs ține să menționeze că, prevederile art. 160 din Codul de executare nu specifică expres care anume sume încasate nu se restituie, dar indică exhaustiv că, nu se admite întoarcerea executării în pricinile de reparare a prejudiciului cauzat prin schilodire sau prin altă vătămare a sănătății, ceea ce permite de a concluziona că, nu se restituie nici un fel de încasări, oricare ar fi ele.

Cu atît mai mult că, suma încasată cu titlu de dobândă de întârziere a fost folosită de către Adrian Lebedinschi tot în vederea restabilirii sănătății precare și traumatismelor suferite ca consecință a survenirii cazului asigurat.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești temeinic și legal au respins acțiunea ca neîntemeiată, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate și de aceea nu pot fi reținute.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Compania de Asigurări „Garanție” societate pe acțiuni.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 și hotărârea Judecătorei Rîșcani, municipiul Chișinău din 21 martie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de asigurări „Garanție” societate pe acțiuni împotriva lui Adrian Lebedindschi cu privire la întoarcerea executării și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorei

Iulia Sîrcu

Ion Druță

Oleg Sternioală

Luiza Gafton

Mariana Pitic